

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Dr. Domokos N. Márton:

Sütiszörny megérkezett! A cookie-k használatának jogi szabályozása

„Cookie-kra kitérünk? Gondolom azt is fogunk használni, de nem vagyok persze biztos benne mert én sem nagyon tudom, hogy mi az, de valahogy túl sokat hallok róla...” - kéri az ügyfél az adatvédelmi szabályzat készítése során: a cookie-k jogi szabályozásával kapcsolatos kérdések már nem csak az adatvédelmi konferenciák workshopjain merülnek fel, hanem a weboldal üzemeltetők és a reklámszolgáltatók tényleges gyakorlatában. A témával foglalkozó cikkekben a cookie-k használatára vonatkozó EU-s jogi szabályozást legtöbbször csak Sütiszörnyvel, a Szezám utca édesszájú figurájával („Cookie Monster”) illusztrálják - ebben az írásban remélhetőleg sikerül bemutatni, miért is olyan ijesztő az új jogszabály, hogy egy szörnyhöz hasonlítják.

Az írás témája alapvetően a következő:

- Mik az új cookie szabályok?
- Az EU-s gyakorlat: milyen formában kell beszerezni a felhasználók hozzájárulását, miről kell tájékoztatni a felhasználókat, mikor nincs szükség a felhasználók előzetes hozzájárulására.
- Az USA, valamint az angol (ICO) és a francia (CNIL) adatvédelmi hatóság gyakorlata.
- Pár szó az iparági kezdeményezésekről.
- Milyen konkrét lépéseket lehet tenni a megfelelés vizsgálatára érdekében?

I. Általános tudnivalók

1. Mi a cookie-k használatára vonatkozó új jogszabály?

Az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló 2002. július 12-i 2002/58/EK Irányelv („Módosított e-Privacy Irányelv”) módosított 5. (3) bekezdése szerint:

„A tagállamok gondoskodnak arról, hogy egy előfizető vagy felhasználó végberendezésében történő adattárolás, illetve az ott tárolt adatokhoz való hozzáférés csak azzal a feltétellel legyen megengedett, ha az érintett előfizető vagy felhasználó a 95/46/EK irányelvvel összhangban történő - többek között az adatkezelés céljairól szóló - egyértelmű és teljes körű tájékoztatás alapján ehhez előzetes hozzájárulását adta. Ez a rendelkezés nem akadályozza az olyan műszaki tárolást, illetve műszaki hozzáférést, amelynek kizárólagos célja az elektronikus hírközlő hálózaton keresztül történő közzététel, vagy amelyre az előfizető vagy felhasználó által kifejezetten kért, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtásához a szolgáltatónak feltétlenül szüksége van.”

Az új szabályozást az EU tagállamoknak 2011. május 25-ig kellett implementálni. Magyarországon a vonatkozó szöveget az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény („Eht”) 155. § (4) bekezdés tartalmazza: *„Egy előfizetőnek vagy felhasználónak elektronikus hírközlő végberendezésén csak az érintett felhasználó vagy előfizető világos és teljes körű - az adatkezelés céljára is kiterjedő - tájékoztatását követő hozzájárulása alapján lehet adatot tárolni, vagy az ott tárolt adathoz hozzáférni.”*¹

---

¹ Az Eht. nem teljes mértékben vette át a Módosított e-Privacy Irányelv vonatkozó rendelkezéseit, valamint az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvénnyel sincs teljesen összhangban. Jelen írás erre a kérdésre nem tér ki; korábban Jóri András elemezte a 2001. évi CVIII. törvény adatvédelmi rendelkezéseinek hiányosságait (Infokommunikáció és Jog 2006/4.)

2. Mit jelent az új szabály a gyakorlatban, és mi a legfontosabb változás?

Az új szabályok által említett „adatok” elhelyezése legtöbbször az úgynevezett „cookie-k” formájában történik.² A cookie-k a webszerver által a felhasználó végberendezésén elhelyezett kis fájlok, melyek információkat tárolnak a felhasználóról, valamint a felhasználó és a webszervere kapcsolatáról.³

A cookie-k funkciói alapvetően a következők:

- (i) **Céltott hirdetések küldése.** A cookie-k egyrészt felhasználói adatokat gyűjthetnek a weboldal-üzemeltető, valamint a weboldalon reklámot elhelyező szolgáltató számára, melyek alapján jobban meghatározhatók a weboldallal kapcsolatos felhasználói preferenciák, elemezhető a felhasználók magatartása, és a gyűjtött adatok segítségével a felhasználók számára céltott hirdetések, a felhasználók online viselkedésén és érdeklődésén alapuló reklámok (személyre szabott / céltott hirdetések) küldhetők. A hirdetések alapulhatnak például a felhasználó által felkeresett oldalak elemzésén, a felhasználó által végzett kereséseken, valamint a közösségi oldalak használatából szerzett információkon (pl.: kik a felhasználó barátai, milyen témákat lájkol, milyen tartalmat állít elő / oszt meg, milyen témákban folytat beszélgetéseket). A reklám lehet például szövegkörnyezet-alapú reklám (azon alapul, hogy az adott pillanatban a felhasználó milyen tartalmat néz - pl.: keresőszavak, vagy az érintett földrajzi helyzetére utaló IP cím segítségével), vagy szegmentált reklám (az érintett által például regisztrációkor megadott személyes adatok alapján, pl.: kor, nem, földrajzi helyzet). A minél hatékonyabb hirdetések küldése mind a reklámszolgáltatók számára, mind az oldalukon a hirdetéseknek helyet biztosító weboldal üzemeltetőknek bevételt jelent.
- (ii) **Adatgyűjtés a weboldal használatával kapcsolatban.** A cookie-k használata lehetővé teszi a weboldal üzemeltetője számára a weboldal hatékonyságának, használati módjának, működésének, hibáinak és a látogatók számának nyomon követését.
- (iii) **A felhasználói élmény növelése.** A cookie-k annak érdekében is rögzíthetnek felhasználói adatok, hogy például a weboldal ismételt felkeresése során elősegítsék a felhasználó felismerését, vagy lehetővé tegyék a felhasználó számára a weboldal külön biztonsági intézkedésekkel védett részeihez való hozzáférést. A jobb felhasználói élmény növelheti a weboldal népszerűségét,

---

² Az egységes szóhasználat kedvéért a végberendezésén tárolt „adatok” általánosságban „cookie”-ként emlegetjük, az új szabályozás azonban technológia-semleges, így bármely technikai berendezésén tárolt információra vagy az ahhoz történő hozzáférésre használt technológiára is alkalmazandó (spyware, malware stb).

látogatottságát, és ezáltal a weboldal-üzemeltető, valamint a weboldalon reklámot elhelyező szolgáltató bevételeit.

A korábbi szabályozáshoz képest legfontosabb változás, hogy a hozzájárulást már az adat elhelyezése és/vagy a felhasználó végberendezésén tárolt információ gyűjtése előtt be kell szerezni, és a felhasználót előzetesen tájékoztatni kell a cookie küldéséről és annak céljáról.⁴ Függetlenül attól, hogy az új szabályok egy szektor-specifikus irányelvben (és helyi jogszabályokban, így az Eht.-ben) kerültek elhelyezésre, nem csak az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra, hanem bármely más szolgáltatásra is alkalmazandó. A cookie-kra vonatkozó szabályozás tehát mindenkire vonatkozik, aki a felhasználók gépén cookie-t helyez el, illetve azokból információt hív le (pl.: weboldal-üzemeltetők, reklámszolgáltatók), iparágtól függetlenül.

Fontos még tudni, hogy a specifikus előírás mellett az általános adatvédelmi szabályok (az 95/46/EK adatvédelmi irányelv, illetve a vonatkozó helyi jogszabályok: Magyarországon az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény - „Info törvény”) előírásai is alkalmazandók a cookie-k elhelyezésével kapcsolatban. Ilyen előírás például az adatvédelmi tájékoztatás köre, az adatkezeléssel kapcsolatos alapelvek, vagy az adatgazdák jogaira vonatkozó rendelkezések. A legtöbb esetben ugyanis mind a reklámhálózat-szolgáltatók, mind a reklámot közlétezők (weboldal üzemeltetők) adatkezelést végeznek a cookie-k segítségével gyűjtött felhasználói személyes adatok tekintetében.

3. Miért fontos az új jogszabályoknak való megfelelés?

3.1 A cookie-k gyakorisága

Korábban a cookie-k használatára és a viselkedésalapú online reklámokra nem vonatkoztak komolyabb jogszabályi feltételek. A cookie-k gyakorlati alkalmazása azonban egyre inkább terjed: a Foviance tanácsadó cég felmérése szerint⁵ egy weboldal a pénzügyi szektorban átlagosan 2.128 cookie-t, a hírek- és médiaszektorban 7.491 cookie-t, a kereskedelemben pedig 5.694 cookie-t használ.⁶ Az utazási, hír- és média, valamint a kereskedelmi szektorban a cookie-k többsége reklámozási célból kerül a felhasználók gépére, a technológiai és a pénzügyi szektorban pedig a nyomkövető cookie-k alkalmazása a leggyakoribb. Egyedül a szórakoztatóipar weboldalain vannak többségben a funkcionális cookie-k.

---

³A cookie-król nagyon sok információ található az interneten, például a <http://www.allaboutcookies.org/> weboldalon. A 29-es Munkacsoport 04/2012. számú véleménye ajánlott, ami jogi szempontból említ gyakorlati példákat a cookie-k alkalmazására.

⁴Mivel a Módosított e-Privacy Irányelv az előfizető, illetve a végfelhasználó hozzájárulását vagylagosan említi, érdekes kérdés lehet, hogy például kinek a hozzájárulása szükséges a cookie-nak egy több személy által használt (pl. családi számítógép, munkahelyi) számítógépen való elhelyezéséhez. Az egységes szóhasználat kedvéért a hozzájárulást adó személy: „felhasználó”.

⁵<http://www.foviance.com/what-we-think/foviance-opens-up-the-cookie-jar/>

3.2 Adatvédelmi és fogyasztóvédelmi jogi aggályok

A cookie-k használata adatvédelmi jogi és fogyasztóvédelmi szempontból elsősorban azért érdekes, mert gyakran jár személyes adatok kezelésével: IP-címek gyűjtése, egyedi azonosítók kezelése, egy felhasználó online tevékenységének nyomon követése és ezáltal a felhasználó egyedi azonosítása, reklámok útján való megkeresése. Az így gyűjtött adatok összekapcsolhatók továbbá a felhasználó által szolgáltatott, közvetlenül azonosítható információval, például a regisztrációval kapcsolatos információkkal. A legtöbb internetes böngésző ugyanakkor lehetőséget kínál harmadik felek cookie-jainak a blokkolására - egyes böngészők támogatják a „privát” böngészőhasználatot, amely automatikusan megsemmisít minden létrehozott cookie-t a böngészőablak bezárásakor. Jogi szempontból ez azonban még nem biztosítja az új szabályozásnak való megfelelést. A felmérésekből úgy tűnik, hogy a felhasználók adatvédelmi tudatossága a cookie-k használata tekintetében még rendkívül alacsony. Tekintettel erre a hiányosságra, valamint a cookie-k használatának terjedésére, és az ezzel összefüggésben felmerült adatvédelmi, fogyasztóvédelmi aggályokra, az EU jogalkotói európai szinten tartották szükségesnek szabályozni a cookie-k használatának általános jogi előfeltételeit.

---

⁶ UK: ICO says update on e-Privacy Directive will be issued in late 2011
<http://www.dataguidance.com/news.asp?id=1630>

4. Az iparág és a szabályozó hatóságok reakciója az új szabályozásra és a legnagyobb gyakorlati probléma

A megváltozott jogi szabályozásra mind az iparági szereplők, mind a szabályozó hatóságok nagyon lassan reagáltak. Csak néhány országban, és csak a Módosított e-Privacy Irányelv hatályba lépését követő egy év alatt születtek meg azok a gyakorlati iránymutatások, amik segítséget nyújthatnak a cookie-k elhelyezésére vonatkozó új szabályok gyakorlati értelmezésében, és még így is sok a megválaszolatlan kérdés és vita - különös tekintettel a cookie-k elhelyezéséhez való hozzájárulás módjára.

A Módosított e-Privacy Irányelv vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatos legnagyobb gyakorlati probléma, hogy a kifejezett hozzájárulás bekérése - például egy pop-up (felugró) ablak formájában - ronthatja a weboldal megjelenését. A cookie-kat visszautasító felhasználók felhasználói élménye is csökkenhet, hiszen ha visszatérő látogatói a honlapnak, a cookie-ra vonatkozó információ és a hozzájárulás kérése mindig megjelenik számukra. Emiatt, ha a hozzájárulás-kérés zavaró, az érintettek kényelmi okokból inkább választják majd a cookie-khoz való hozzájárulást - megkérdőjelezve ezzel annak önkéntes jellegét. A hozzájárulás elmaradásával ugyanakkor az adatkezelő értékes, elemzésre alkalmas adatok veszít a felhasználók preferenciáival kapcsolatban, és szűkülnek a weboldal fejlesztéséhez szükséges az információs forrásai. Nem beszélve arról, hogy a reklámszolgáltatók célzott hirdetések küldésére való lehetősége is szűkül, jelentős innovációtól és bevételtől fosztva meg az iparágat. Kérdés, hogy egyensúlyban vannak-e ezek a hátrányok a felhasználók számára biztosított adatvédelmi előnyökkel.

Tekintettel arra, hogy a Módosított e-Privacy Irányelv cookie-k elhelyezésére vonatkozó rendelkezései többféleképpen is értelmezhetők, az EU tagállamok nem implementálták egységesen az új szabályokat. A cookie-k használatához nem elég például a „vélelmezett” hozzájárulás Ausztriában, „opt-out” megközelítést alkalmaz ugyanakkor Csehország és Finnország. Az Európai Bizottság nemrég már kifejezetten figyelmeztette a szabályozást nem, vagy nem megfelelő módon átvevő országokat (Belgium, Hollandia, Portugália és Szlovénia) a megfelelő implementáció szükségességére.⁷ (Portugália azóta 2012. augusztus 20-i hatállyal a 46/2012. számú jogszabállyal implementálta a Módosított e-Privacy Irányelvet: a portugál adatvédelmi hatóság (CNDP) és a portugál hírközlési hatóság (ICP-ANACOM) jogszabálysértés esetén akár 5 millió EUR bírságot is kiszabhat, és ezen felül a hatóság utasításainak való megfelelés késedelmes teljesítése esetén naponta 100.000 EUR - maximum 3.000.000 EUR - bírság kiszabására is sor kerülhet.)

A fenti nehézségek miatt a legtöbb cég is csak 2012 folyamán kezdte meg a megváltozott szabályoknak való megfelelés biztosítást: a KPMG felmérése szerint május végén a cégek 95%-a

---

⁷Digital Agenda: Commission asks Court of Justice to fine five Member States for missing telecom rules implementation deadline
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/12/524&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

még nem készült fel a változásokra.⁸ A DataGuidance 2012. márciusi felmérése szerint ugyanakkor a legtöbb cég (59%) már elkezdte annak vizsgálatát, hogyan tudnak megfelelni az új szabályoknak. A megkérdezett adatkezelők 7%-a már be is fejezte a projektet, 27% azonban vár a szabályok gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos útmutatásra - ebből is látszik, mennyire fontos lenne az illetékes hatóságok gyors és hatékony részvétele a vonatkozó szabályok kimunkálásában. Érdekes adat ugyanakkor, hogy vélhetően a megfelelő hatósági iránymutatás és együttműködés hiányában a megkérdezettek 80%-a önállóan, a szabályozó hatóságokkal való konzultáció nélkül próbálja megtalálni a megfelelő jogi megoldást.⁹

---

⁸ Long way to go for UK institutions with majority yet to comply with EU Cookie Law
<http://www.kpmg.com/uk/en/issuesandinsights/articlespublications/newsreleases/pages/long-way-to-go-for-uk-institutions-with-majority-yet-to-comply-with-eu-cookie-law.aspx>

⁹ <http://dataguidance.com/>

II. Az új szabályok gyakorlati értelmezése

Az új rendelkezéseknek való megfelelés biztosítása az adatkezelők jogi, marketing és IT munkatársainak együttes feladata, ésszerűtlen technikai megoldások és költségek nélkül, a weboldalak működőképességének vagy esztétikai megjelenésének megőrzése mellett. Az alábbiakban megvizsgáljuk, milyen fontosabb iránymutatásokra lehet támaszkodni a megfelelés biztosítása során - főként azért, mert helyi iránymutatás hiányában a Magyarországon működő adatkezelők számára is hasznos iránymutatásul, „legjobb gyakorlatként” szolgálhatnak.

1. A hozzájárulás formája, időtartama, tájékoztatási kötelezettségek és egyéb adatvédelmi szabályok - a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleménye a viselkedésalapú online reklámról

Az Európai Bizottság mellett működő független európai adatvédelmi tanácsadó szerv, a 29-es Munkacsoport először 2010. június 22-én kibocsátott, 2/2010. számú véleményében vizsgálta a Módosított e-Privacy Irányelv cookie-k elhelyezésére vonatkozó szabályainak gyakorlati alkalmazását, elsősorban a viselkedésalapú online reklámok összefüggésében. A 29-es Munkacsoport vizsgálata elsősorban az előzetes hozzájárulás megadásának módjára fókuszált, ugyanis a Módosított e-Privacy Irányelv ezzel kapcsolatban nem tartalmaz egyértelmű rendelkezéseket - a cookie-k elhelyezésével összefüggő szabályoknak való megfelelés során azonban az adatkezelők számára ez a legfontosabb gyakorlati kérdés.

1.1 Hozzájárulás a böngésző beállításával?¹⁰

A 29-es Munkacsoport vizsgálatának egyik legfőbb kérdése, hogy lehetséges-e a cookie-k fogadásához való hozzájárulás megadása kizárólag a böngésző beállításával. Az e-Privacy Irányelvet módosító 2009. november 25-i 2009/136/EK Irányelv (66) preambulumbekézése szerint ugyanis „a 95/46/EK irányelv vonatkozó rendelkezéseivel összhangban, amennyiben ez technikailag lehetséges, a felhasználó a böngésző vagy egyéb alkalmazás megfelelő beállításainak használatával is kifejezheti az adatkezeléshez való hozzájárulási szándékát. E követelmények betartását a megfelelő nemzeti hatóságoknak történő megerősített hatáskörök megadásával kell hatékonyabbá tenni”.

A 29-es Munkacsoport azonban véleményében a rendelkezést megszorítóan értelmezi: álláspontja szerint az idézett jogszabályhely nem kivételt jelent az 5. cikk (3) bekezdésében előírt előzetes hozzájárulás alól, csak emlékeztet arra, hogy a hozzájárulás különböző módokon adható meg, ha ez technikailag lehetséges, eredményes és összhangban áll az érvényes hozzájárulásra vonatkozó egyéb releváns követelményekkel.

---

¹⁰ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 4. pontját.

A 29-es Munkacsoport szerint az érintettek hozzájárulása általánosságban nem vélelmezhető pusztán azon az alapon, hogy beszerztek/használtak egy olyan böngészőprogramot vagy más alkalmazást, amely alapbeállításként lehetővé teszi az információik gyűjtését és feldolgozását, mert az átlagos felhasználók nincsenek tudatában online viselkedésük nyomon követésének, a nyomon követés céljának stb., és nem mindig tudják, hogy hogyan kell beállítani a böngészőt a cookie-k visszautasítására - még akkor sem, ha ez szerepel az adatvédelmi nyilatkozatokban. A felhasználó tétlensége (nem állítja be a böngészőn a cookie-k tiltását) így nem lehet világos és egyértelmű jelzése az adott személy szándékának.

A 29-es Munkacsoport álláspontja szerint továbbá a böngésző beállításával tett hozzájárulás magában foglalja azt is, hogy a felhasználó elfogad egyfajta jövőbeli adatkezelést (cookie-k tömeges fogadása), valószínűsíthetően anélkül, hogy bármit is tudna a cookie rendeltetéséről vagy felhasználásáról. Az olyan hozzájárulás, amelyet a felhasználók bármilyen jövőbeli tömeges adatkezelésre adnak anélkül, hogy ismernék az adatkezelés körülményeit, nem tekinthető érvényes hozzájárulásnak.

Nyitott kérdés továbbá, hogy a böngészők beállításán keresztül milyen mértékben valósulhat meg a felhasználók kötelező adatvédelmi tájékoztatása.

A 29-es Munkacsoport azt is megállapítja, hogy a négy legelterjedtebb böngésző közül alapbeállításként csak egy böngésző blokkolja a harmadik felek cookie-jait a böngésző telepítésének pillanatától kezdve. A másik három nagyobb böngésző alapbeállításként minden cookie-t engedélyez. Ezekben az esetekben még a hozzájárulás beszerzése előtt elküldik a cookie-kat és beszerzik az információt, ami ellentétes az előzetes hozzájárulás követelményével.¹¹

A 29-es Munkacsoport szerint tehát ahhoz, hogy egy böngésző vagy bármely más alkalmazás képes legyen érvényes hozzájárulást „nyújtani”, ki kell küszöbölnie a fenti problémákat. A gyakorlatban a 29-es Munkacsoport szerint ez a következőket jelenti:

- **Alapbeállítás.** A böngésző alapbeállításként letiltja a harmadik felek cookie-jait, és megköveteli az érintett megerősítő cselekvését mind a beállítások elfogadására, mind pedig a cookie-kban található információk bizonyos honlapok által történő folyamatos továbbítására.
- **Tájékoztatás.** A böngésző más információs eszközökkel együtt vagy azokkal összekapcsolódva - ideértve a reklámhálózat-szolgáltatókat és a közvételezők együttműködését is - egyértelmű, átfogó és teljes mértékben átlátható

---

¹¹ A 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 2010. június 22-i kibocsátása óta a böngésző gyártók megközelítése is változott, és megfontolják a „Do Not Track” alkalmazását - ezzel kapcsolatban lásd a 4. pontot.

információkat nyújt annak biztosítása érdekében, hogy a hozzájárulást megfelelő tájékoztatás előzze meg.

1.2 A hozzájárulás időtartama

A Módosított e-Privacy Irányelv (25) preambulum-bekezdése szerint „*a felhasználó végberendezésére telepítendő különféle eszközök használatára vonatkozó tájékoztatás és a megtagadás joga egy csatlakozás alkalmával egyszer ajánlható fel, és ez kiterjedhet az ilyen eszközök későbbi csatlakozások során történő használatára is*”.

A gyakorlatban ez a rendelkezés azt jelenti, hogy a cookie felhasználó általi elfogadását érvényesnek kell tekinteni nemcsak a cookie küldése, hanem az ilyen cookie-khoz kapcsolódó későbbi adatgyűjtés tekintetében is.

A 29-es Munkacsoport a következők szerint finomítja a rendelkezés gyakorlati értelmezését¹²:

- **Korlátozni kell a hozzájárulás időtartamát.** A megfigyelésre vonatkozó hozzájárulás nem szólhat „örök időkre”, hanem határozott időre, például egy évre kell, hogy vonatkozzon. (A 29-es Munkacsoport szerint a felhasználók például egy idő után elfelejthetik, mihez is adták hozzájárulásukat.) Az említett időszakot követően új hozzájárulást kell beszerezni. Ez úgy érhető el, hogy a cookie-k élettartama korlátozott azt követően, hogy azokat elhelyezik a felhasználó végberendezésén (és a lejárató idő nem hosszabbítható meg).
- **Ismétlődő tájékoztatás.** A felhasználókat rendszeresen, ismétlődő módon tájékoztatni kell az adatkezelésről (vagyis a cookie-k használatáról), például szimbólumok vagy egyéb üzenetek útján.
- **A visszavonás lehetősége.** Az érintettek számára fel kell ajánlani azt a lehetőséget, hogy könnyen visszavonhassák a viselkedésalapú reklámozás céljából történő megfigyelésükre adott hozzájárulásukat. Egyértelmű tájékoztatást kell adni erről a lehetőségről és gyakorlásának mikéntjéről.

1.3 Mi a helyzet a gyermekek adataival?¹³

A gyermekek adatai esetén a hozzájárulás érvényességéhez egyes esetekben az is szükséges, hogy a gyermek részéről a hozzájárulást a szülő vagy más törvényes képviselő adja meg. A 29-es Munkacsoport szerint cookie-k esetében ez azt jelenti, hogy a reklámhálózat-szolgáltatóknak tájékoztatnia kell a szülőket az adatgyűjtésről és a

---

¹² Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 4.1.3 pontját.

gyermekkel kapcsolatos információk felhasználásáról, és be kell szereznie a szülők hozzájárulását, mielőtt megkezdene az ilyen információk gyűjtését és további felhasználását abból a célból, hogy a gyermek számára viselkedésalapú célzott reklámokat jelenítsen meg. A reklámhálózat-szolgáltatók számára emiatt nem javasolt olyan érdeklődési kategóriák felajánlása, amelyeknek a célja a gyermekek részére történő viselkedésalapú reklámozás vagy a gyermekek befolyásolása. Kérdés ugyanakkor, hogy mit takar az „érdeklődési kategóriák” fogalma. Nem tisztázza a 29-es Munkacsoport, hogy ez csak a reklámot foglalja magába, vagy egyéb kommunikációt is (pl.: non-profit, ifjúságvédelmi üzenetek).

1.4 Milyen speciális adatvédelmi tájékoztatást kell nyújtani?

Amint az már fentebb említésre került, a Módosított e-Privacy Irányelv specifikus előírásai mellett az általános adatvédelmi szabályok (az általános adatvédelmi 95/46/EK irányelv, illetve a vonatkozó helyi jogszabályok: Magyarországon az Info törvény) előírásai is alkalmazandók a cookie-k elhelyezésével kapcsolatban, ideértve különösen az adatvédelmi tájékoztatási kötelezettségeket. Az általános szabályokon túl (lásd például az Info törvény 20. § (2) bekezdését) a 29-es Munkacsoport véleménye szerint viselkedésalapú-reklámok tekintetében az érintetteket a következőkről kell tájékoztatni¹⁴:

- A reklámhálózat-szolgáltató kiléte.
- Az adatkezelés célja.
- A cookie lehetővé teszi a reklám szolgáltatója számára az információgyűjtést a más honlapokon tett látogatásokról, a megtekintett reklámokról, így arról, hogy a felhasználó mely reklámokra kattintott rá, az időkeretekről stb.
- Hogyan használják a cookie-kat profilkészítésre célzott reklámozás érdekében és milyen információkat gyűjtenek az ilyen profilok készítéséhez?
- Ha az adatkezelésre annak következtében kerül sor, hogy a felhasználók böngészője átirányításra került, és a cookie lehetővé fogja tenni a felhasználó azonosítását több egyéb honlapon is.

Kérdés, hogy a felhasználóknak a cookie-k használatával kapcsolatos adatvédelmi tudatosságán mennyire javíthat az adatkezelőknek cookie-kkal összefüggő részletes tájékoztatási kötelezettsége - az adatvédelmi szabályzatok szövegezése általában bonyolult, vagy nehezen lehet hozzáférhető, és korántsem biztos, hogy a felhasználók végigolvassák azt.

---

¹³ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 4.1.4 pontját.

¹⁴ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 4.2.1 pontját.

1.5 Mi a tájékoztatás megfelelő formája?¹⁵

A Módosított e-Privacy Irányelv szerint „A tájékoztatást a lehető legfelhasználóbarátabb módon kell biztosítani”. A 29-es Munkacsoport szerint ennek az alapelvnek úgy lehet a leghatékonyabban megfelelni, ha az adatkezelők minimális tájékoztatást jelenítenek meg közvetlenül a honlapon, könnyen hozzáférhetően, interaktív, jól látható és érthető módon. Ez a lényeges információ nem rejthető el az általános szerződési feltételekben és/vagy az adatvédelmi nyilatkozatokban. Kreatív megoldások - például további információkra mutató ikonok - elfogadhatók lehetnek.

1.6 Kinek kell a tájékoztatást megadnia?¹⁶

A Módosított e-Privacy Irányelv 5. cikke (3) bekezdésének szóhasználata szerint végső soron azt a felet terheli a szükséges tájékoztatás nyújtásának és az érintettektől származó hozzájárulás megszerzésének a kötelezettsége, amely a cookie-kat küldi és olvassa. A legtöbb esetben ez a reklámhálózat-szolgáltató. Ha a reklám közzétevője is együttes adatkezelő, például azokban az esetekben, amikor közvetlenül azonosítható információt továbbít a reklámhálózat-szolgáltatók számára, akkor a közzétevőt is terheli a tájékoztatási kötelezettség. A gyakorlatban ez nem feltétlenül jelent kétszeres közzétételt, szükséges viszont a reklámhálózat-szolgáltatók és a közzétevők közötti együttműködés.

Még hangsúlyosabb ennek az együttműködésnek a szükségessége a 29-es Munkacsoport szerint, mert a reklámhálózat-szolgáltatók elvben láthatatlanok az érintettek számára, a felhasználó ehelyett a felkeresett weboldallal áll kapcsolatban. Ezért a felhasználó szempontjából érthetőbb, ha a közzétevő weboldaláról kap értesítést. Ez különböző módokon történhet meg: például a közzétevő helyet biztosíthat a honlapján, ahol a hirdetés szolgáltatója közzéteheti az előírt tájékoztatást.

1.7 Különleges adatok kezelése¹⁷

A 29-es Munkacsoport szerint különleges adatok gyűjtése a viselkedésalapú reklámozással kapcsolatban magában hordozza a visszaélés lehetőségét (pl.: az egyén számára megjelenített hirdetésből kiderül például a szexuális orientációja vagy a politikai elkötelezettsége). Erre tekintettel nem szabad olyan érdeklődési kategóriák felajánlását/használatát ösztönözni, amelyek különleges adatokat fednének fel. Az ilyen fajta információk jogszerű gyűjtéséhez és feldolgozásához a reklámhálózat-szolgáltatóknak olyan mechanizmust kell létrehozniuk, amely lehetőséget ad a

¹⁵ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 4.2.1 pontját.

¹⁶ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 4.2.1 pontját.

¹⁷ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 5.1 pontját.

kifejezett előzetes hozzájárulás megszerzésére, az adatkezelésre vonatkozó általános jellegű egyéb hozzájárulástól függetlenül.

1.8 Adatmegőrzési idők¹⁸

A 29-es Munkacsoport arra hívja fel a reklámhálózat-szolgáltatókat, hogy alakítsanak ki olyan eljárásokat, amelyek biztosítják, hogy a cookie-k egyes olvasásai után az összegyűjtött információkat azonnal törlik vagy anonimizálják, amint az adat megőrzésére már nincs szükség. Minden adatkezelőnek indokolnia kell az adott adatmegőrzési időszak szükségességét.

---

¹⁸ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 2/2010. számú véleményének 5.2 pontját.

2. Mikor nem kell hozzájárulás a cookie-k használatához - a 29-es Munkacsoport 04/2012. számú véleménye

A 29-es Munkacsoport 2012. június 7-én kibocsátásra került - a Law-Now jogi hírlevél¹⁹ találó megállapítása szerint „nem várt módon gyakorlatias” - 04/2012. számú véleményében vizsgálta, hogy mely esetekben nem szükséges hozzájárulás a cookie-k elhelyezéséhez. A vélemény valóban hasznos gyakorlati útmutató: míg az egyes EU-s tagállamok adatvédelmi hatóságai csak az adott ország területén hatályos iránymutatásokat bocsátanak ki a cookie-k használatának jogi vonatkozásairól, a 29-es Munkacsoport véleménye egységes, EU-s szinten alkalmazható útmutatást nyújt a weboldal üzemeltetők és a felhasználók számára.

2.1 A 29-es Munkacsoport általános jellegű megállapításai

A hozzájárulás szükségességének vizsgálatakor a 29-es Munkacsoport minden esetben a Módosított e-Privacy Irányelv 5. (3) bekezdésében meghatározott két feltétel valamelyikének a fennállását vizsgálja:

- „A” feltétel: (a cookie elhelyezésének) *„kizárólagos célja az elektronikus hírközlő hálózaton keresztül történő közléstovábbítás”*. A 29-es Munkacsoport kiemeli, hogy a hozzájárulás alól való mentesülés feltétele, hogy a közléstovábbítás (pl.: adattovábbítás, adatcsere, hibák azonosítása) ne legyen lehetséges a cookie használata nélkül. A feltételt nem lehet kiterjesztően értelmezni: a közléstovábbítást „csak” segítő, gyorsító vagy egyéb módon szabályozó cookie-k elhelyezéséhez változatlanul előzetes hozzájárulás kell.
- „B” feltétel: (a cookie elhelyezéséhez) *„az előfizető vagy felhasználó által kifejezetten kért, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtásához a szolgáltatónak feltétlenül szüksége van”*. A 29-es Munkacsoport hangsúlyozza, hogy az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatás” fogalmát esetről esetre kell értelmezni, az összes vonatkozó funkcionalitás elemzésével, a „szüksége van” fogalmát pedig a felhasználó nézőpontjából kell vizsgálni. A fogalom magában foglalja az ingyenes szolgáltatásokat is, például egy online hírportál kiegészítő funkcióit is (hozzászólások).²⁰

A 29-es Munkacsoport a cookie-k jogi minősítésekor két kategóriát emel ki: saját (*first party*) vagy idegen (*third party*) cookie-k, illetve átmeneti élettartamú (*session*) vagy tartós élettartamú (*persistent*) cookie-k.²¹

¹⁹ Cookies: the new Article 29 Working Party Recipe <http://www.law-now.com>

²⁰ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 04/2012. számú véleményének 2. pontját.

²¹ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 04/2012. számú véleményének 2.3 pontját.

„Idegen cookie” a 29-es Munkacsoport szóhasználatában az olyan cookie, amelyet nem a felhasználó által felkeresett weboldal üzemeltetője (mint adatkezelő) helyez el az adott végberendezésen. A cookie-k élettartamával kapcsolatban a 29-es Munkacsoport megközelítése szerint az előzetes hozzájárulást nem igénylő cookie élettartama általában közvetlenül a cookie céljához kötődik, és megszűnik, amint nincs a cookie-ra nincs szükség. Ez általában legkésőbb a böngészés végének idejét jelenti, de figyelembe kell venni az átlagfelhasználó elvárásait is - egy véletlenül bezárt böngésző esetén így elvárható lehet, hogy az érintett oldalon a felhasználó által bevitt adatok - pl.: egy virtuális kosár elemei - néhány percig elérhetőek maradjanak.

Fontos továbbá a cookie felhasználásának célja: élettartamtól függetlenül egy, a felhasználók azonosításához szükséges cookie használatával kapcsolatban kisebb az adatvédelmi aggály, mint egy személyre szabott hirdetést továbbító cookie alkalmazása esetén. A több célra is használatos cookie-k (pl.: felhasználó azonosítása, felhasználó nyomonkövetése) esetén a célokat egyedileg kell vizsgálni. (Az eltérő célú, hozzájárulás-köteles cookie-kkal kapcsolatban a 29-es Munkacsoport hangsúlyozza, hogy természetesen nincs szükség külön-külön hozzájárulásra az egyes cookie-k tekintetében: használatuk jogszerűségéhez egy általános hozzájárulás elegendő lehet.)

2.2 Cookie-k, amikhez nem kell előzetes hozzájárulás²²

Véleményében a 29-es Munkacsoport a következő gyakorlati példákon keresztül vizsgálja azokat az eseteket, amikor az adott cookie használatához nem szükséges előzetes hozzájárulás.

- **Felhasználói input (*user-input*) cookie-k.** A felhasználó és a szolgáltató között történő üzenetváltások során végzett adatbevitel nyomon követéséhez használt átmeneti (*session*) cookie-k. Ezek elsősorban ún. műveletekhez használt azonosítókön (egy véletlenszerű, ideiglenes, egyedi szám) alapuló saját cookie-k, amelyek élettartama legkésőbb a művelet lezárásakor lejár. Rendszerint a felhasználói adatbevitelket követik nyomon, például online nyomtatványok kitöltése, vagy virtuális „kosárral” való vásárlás során. Ezekre a cookie-kra az előfizető vagy felhasználó által kifejezetten kért, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtásához a szolgáltatónak feltétlenül szüksége van, és a cookie-k a felhasználó tevékenységéhez (mint például nyomtatvány kitöltése vagy gomb megnyomása) kötődnek. Az átmeneti, és a néhány óra élettartamú felhasználói input (*user-input*) cookie-k használatához ezért a „B” feltétel alapján nem szükséges hozzájárulás.

---

²² Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 04/2012. számú véleményének 3. pontját.

- **Azonosító (*authentication*) cookie-k.** Segítségükkel a felhasználók azonosíthatják magukat az egymást követő honlap látogatások alkalmával (pl.: egy online banking honlapon) és hozzáférhetnek valamely engedélyezett tartalomhoz (pl.: számlakivonat vagy tranzakciók megtekintése). A cookie-ban tárolt azonosító *token* használata nélkül a felhasználónak egy felhasználónevet és/vagy egy jelszót kellene megadnia valamennyi lapbetöltésnél. Éppen ezért ez az azonosító funkció egy meghatározó része a felhasználó által kifejezetten kért, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak - a felhasználó a belépéssel kifejezetten hozzáférést kér a tartalomhoz vagy valamely funkció használatához. Az ehhez szükséges cookie-k átmeneti, a művelet időtartama alatt történő használatához ezért a „B” feltétel alapján nem szükséges hozzájárulás.

A 29-es Munkacsoport hangsúlyozza, hogy ezek a cookie-k másodlagos célokra - engedély nélküli viselkedés monitoring vagy viselkedésalapú reklámozás - nem használhatók fel. Tartós, a böngészési műveleteken keresztül használható azonosító *token*-t tartalmazó cookie-k alkalmazása is lehetséges, azonban azok hozzájárulás-kötelesek, ugyanis a felhasználó nem tudhatja azonnal, hogy a böngésző bezárásával törlődnek-e az azonosítási beállításai vagy sem. A felhasználó visszatérhet a honlapra azzal a feltételezéssel, hogy névtelen marad, míg valójában ténylegesen bejelentkezve maradt a szolgáltatással kapcsolatban. Bejelölhető négyzet használata és egy egyszerű figyelemfelhívás - mint „emlékezz rám (*cookie használata*)” - az „elfogadás” gomb mellett megfelelő módja lehet a felhasználó hozzájárulása megszerzésének.

- **Felhasználó központú biztonsági (*user centric security*) cookie-k.** A „B” feltétel alapján az azonosító cookie-kra vonatkozó mentesülés további, a felhasználó által kifejezetten kért szolgáltatás biztonságát növelő speciális cookie-kra is kiterjeszhető. Ez a helyzet például a honlapra történő ismételt sikertelen belépési kísérlet felismerésére használt cookie-k esetében vagy egyéb hasonló mechanizmusoknál, amelyeket a belépési rendszereknek a visszaélésekkel szemben való védelme céljából fejlesztettek ki. Ez a kivétel ugyanakkor nem vonatkozik a felhasználók által kifejezetten nem kért, honlapok biztonságához vagy harmadik személyek szolgáltatásaihoz kapcsolódó cookie-k használatára. Míg a belépési (*login*) cookie-k élettartama a művelet elvégzésével jellemzően lejár, a felhasználói biztonsági cookie-k szükségszerűen hosszabb élettartammal kell, hogy rendelkezzenek biztonsági feladatuk ellátása érdekében.
- **Médialejátszó átmeneti (*multimedia player session*) cookie-k.** A médialejátszó átmeneti cookie-k videó vagy audio tartalom lejátszásához szükséges technikai adatokat tárolnak, mint például képminőség, hálózati link

sebesség és puffereleési paraméterek. A legelterjedtebb internet videó technológia (Adobe Flash) alapján ezek a multimédia munkafolyamat cookie-k általában „flash cookie” néven is ismertek. Mivel nincs szükség arra, hogy hosszabb időn keresztül tároljanak információkat, ezek a cookie-k élettartama a művelet végeztével lejár. Amikor a felhasználó egy, vonatkozó szöveges és videó tartalommal rendelkező weboldalt látogat meg, a kétféle tartalom egyenlő mértékben részét képezi a felhasználó által kifejezetten kért, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak. Így a videó megjelenítésének funkciója a „B” feltételeknek megfelel, és az ehhez szükséges cookie-k átmeneti, a művelet időtartama alatt történő használatához ezért a „B” feltétel alapján nem szükséges hozzájárulás. Plusz információ vagy egyéb, a média tartalom lejátszásához nem feltétlenül szükséges cookie-k elhelyezése a „flash”-ben azonban már hozzájárulás-köteles.

- **Terheléselosztó (*load balancing session*) cookie-k.** A terheléselosztás egy olyan technika, amely lehetővé teszi a webszerver kérések feldolgozásának megfelelő elosztását egy helyett több gépen keresztül. Az egyik teherelosztásra használt technika az ún. „teherkiegyensúlyozón” (*load balancer*) alapszik: a felhasználóktól érkező webszerver-kéréseket egy teherelosztó kapuhoz irányítják, amely a kérést az egyik elérhető belső szerverre továbbítja. Néhány esetben egy meghatározott felhasználótól érkező valamennyi kérést mindig ugyanarra a szerverre kell továbbítani annak érdekében, hogy a feldolgozás konzekvens maradjon. Egy cookie-t lehet annak a szervernek az azonosítására használni, amelyre a teherelosztónak a kéréseket megfelelően továbbítani kell. Ezek átmeneti cookie-k, és a bennük található információ egyetlen célja, hogy a hálózaton keresztüli kommunikáció lebonyolítása érdekében az egyik kommunikációs végpontot (azaz az egyik szervert) azonosítsa. Átmeneti, a művelet időtartama alatt történő használatukhoz ezért az „A” feltétel alapján nem szükséges előzetes hozzájárulás.
- **Felhasználói felület testreszabásához (*UI customization*) használt cookie-k.** A felhasználói felület testreszabásához használt cookie-k a szolgáltatással kapcsolatos felhasználói beállításokat (nyelvbeállítás, online keresési beállítások - pl.: megjelenítendő eredmények számának kiválasztása) tárolnak több honlapon keresztül és így nem kötődnek egyéb olyan állandó azonosítókhoz mint például egy felhasználónév. Ezek kizárólag akkor kerülnek beállításra, ha a felhasználó kifejezetten kérte az adott szolgáltatást arra, hogy meghatározott információra emlékezzen, így például egy gombnyomással vagy egy négyzet bejelölésével. Lehetnek átmeneti cookie-k vagy - céljuktól függően - tartós, hetekben, illetve hónapokban mérhető élettartamú cookie-k. A testreszabási funkciók a felhasználó által kifejezetten kért, információs társadalommal összefüggő szolgáltatással kerülnek beállításra. Kiegészítő tájékoztatás

hiányában a felhasználó szándéka nem értelmezhető úgy, hogy az adott beállításra történő emlékezés a böngészési művelet hosszát (vagy pár további órát) meghaladhatja. A felhasználói felület testreszabásához szükséges átmeneti (vagy rövid élettartamú) cookie-k használatához a „B” feltétel alapján nem szükséges hozzájárulás. A 29-es Munkacsoport azt is megállapítja, hogy tartós cookie-k esetén a további tájékoztatásnak egy hangsúlyos helyen történő megjelenítése (pl.: a „cookie-kat használ” zászló melletti feltüntetése) megfelelő tájékoztatást jelentene a felhasználó érvényes hozzájárulásához.

- **Közösségi plug-in tartalom-megosztó (*social plug-in content sharing*) cookie-k.** Számos közösségi oldal kínál „közösségi plug-in modulokat”, amelyeket egy másik honlap működtetői beépíthetnek a felületükbe főként annak érdekében, hogy a közösségi hálót felhasználói az általuk kedvelt tartalmakat megoszthassák a ismerőseikkel (és egyéb kapcsolódó funkciókat is kínálnak, mint például megjegyzések közzététele). Ezek a plug-in-ek cookie-kat tárolnak és cookie-khoz férnek hozzá a felhasználó végberendezésében annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a közösségi háló számára, hogy a tagjait azonosíthassa, amikor ezekkel a plug-in-ekkel érintkeznek. Fontos, hogy meg lehessen különböztetni azokat a felhasználókat, akik a böngészőn keresztül „bejelentkeztek” egy meghatározott közösségi háló fiókjába azoktól, akik „nem bejelentkezett” felhasználóként egyáltalán nem tagjai a kérdéses közösségi hálónak vagy éppen csak „kijelentkeztek” a közösségi háló fiókból. Mivel a közösségi plug-in-eket egy meghatározott közösségi háló tagjainak szánják, a nem tagok nem tudják használni azokat, így ez utóbbi felhasználók tekintetében nincs mentesülés a hozzájárulás alól a „B” feltétel alapján. Ez vonatkozik a közösségi háló azon tagjaira is, akik kifejezetten „kijelentkeztek” a felületről és következőképpen nem kívánnak a továbbiakban a közösségi háléhoz kapcsolódni. Számos „bejelentkezett” felhasználó elvárja azonban, hogy a közösségi plug-in-eket más weboldalon is használhassa és azokhoz ott is hozzáférjen. Ebben a speciális esetben a cookie feltétlenül szükséges a felhasználó által kifejezetten kért, információs társadalommal összefüggő szolgáltatáshoz, így használatukhoz a „belépett” felhasználók tekintetében a „B” feltétel alapján nem szükséges hozzájárulás. Az ilyen cookie-k átmeneti cookie-k: a meghatározott céljuk elérése érdekében az élettartamuk akkor ér véget, amikor a felhasználó kijelentkezik a közösségi háló felületéről, vagy ha a böngészője zárva van. Amennyiben a közösségi hálók a cookie-kat további célokra (vagy hosszabb élettartammal) kívánják használni, a mentesülés nem alkalmazandó: előzetes, tájékozott hozzájárulás szükséges.

2.3 Cookie-k, amikhez előzetes hozzájárulás kell²³

²³ Részletesen lásd a 29-es Munkacsoport 04/2012. számú véleményének 4. pontját.

Véleményében a 29-es Munkacsoport a következő gyakorlati példákon keresztül vizsgálja azokat az eseteket, amikor az adott cookie használatához a Módosított e-Privacy Irányelv értelmében előzetes hozzájárulás szükséges.

- **Közösségi plug-in nyomon követő (*social plug-in tracking*) cookie-k.** A „közösségi plug-in modulokat” a felhasználók nyomon követésére is fel lehet használni, idegen cookie-val együtt olyan további célokra, mint például a viselkedésalapú reklámozás vagy elemzés, piackutatás. Ezek a célok nem tartoznak az „A” és a „B” mentesülési feltételek alá, használatuk tehát a felhasználó előzetes, tájékozott hozzájárulását igényli.
- **Idegen reklámok (*third party advertising*).** A harmadik fél által viselkedésalapú reklámozással kapcsolatban (pl.: pénzügyi naplózás, reklámok közötti kapcsolat feltérképezése, „klikkelős” csalás felderítése, elemzés, piackutatás, termékfejlesztés, hibakeresés) alkalmazott cookie-k használata is a felhasználó előzetes, tájékozott hozzájárulását igényli.
- **Saját elemzések (*first party analytics*).** A weboldalak statisztikai jellegű látogatottságot vizsgáló elemzései (egyedi látogatók száma, legkiemelkedőbb kereső szavak, navigációval kapcsolatos kérdések) gyakran alapulnak cookie-kon. Az utóbbi célok nem tartoznak az „A” és a „B” mentesülési feltételek alá, az ilyen cookie-k használata tehát a felhasználó előzetes, tájékozott hozzájárulását igényli. Egy saját cookie-kon alapuló rendszer a 29-es Munkacsoport véleménye szerint viszont egyértelműen eltérő kockázatokat jelent, mint az idegen cookie-kon alapuló elemző rendszer. Egy harmadik fél által készített elemzés segítségével saját cookie-kat használó rendszer esetében felmerülhet továbbá a kérdés, hogy a felek közös adatkezelőnek is minősülhetnek - attól függően, hogy a harmadik fél az adatokat saját célra is felhasználja vagy az technikailag, illetve szerződéses rendelkezések alapján tilos számára. A 29-es Munkacsoport meglátása szerint ugyanakkor a saját elemzéseket szolgáló cookie-k nem valószínű, hogy adatvédelmi kockázatot jelentenek, feltéve, hogy használatuk szigorúan saját, aggregát és statisztikai elemzésekre korlátozódik, és erről a weboldal egyértelmű tájékoztatást ad (pl.: adatvédelmi szabályzatban), valamint megfelelő adatbiztonsági intézkedések kerülnek alkalmazásra. Az ilyen védelmi intézkedések magukban foglalnak egy felhasználóbarát „opt-out” (kilépési) lehetőséget bármely adatgyűjtésből és megfelelő anonimizációs mechanizmust az egyéb azonosításra alkalmas információkkal kapcsolatban (pl.: IP címek). Véleményében a 29-es Munkacsoport javasolta, hogy ha a Módosított e-Privacy Rendelet 5.3 cikke a jövőben felülvizsgálatra kerülne, a szigorúan aggregát és statisztikai

elemzésekre korlátozott saját cookie-k jogszabályi szinten mentesülhetnének az előzetes hozzájárulás alól.

3. Az angol (ICO) és a francia (CNIL) adatvédelmi hatóság gyakorlata

A 29-es Munkacsoport mellett a Módosított e-Privacy Irányelvnek a cookie-k elhelyezésére vonatkozó szabályainak való megfeleléssel kapcsolatban az egyes EU tagállamok adatvédelmi hatóságai is bocsátottak ki iránymutatásokat. Ezek közül érdemes külön megemlíteni az angol adatvédelmi hatóság (*Information Commissioner's Office* - „ICO”) és a francia adatvédelmi hatóság (*Commission nationale de l'informatique et des libertés* - „CNIL”) ajánlásait. (Hasonló dokumentumokat bocsátott még ki például a litván adatvédelmi hatóság is 2011 decemberében.)

3.1 Az angol adatvédelmi hatóság (ICO) iránymutatása

Az ICO 2012. május 25-én bocsátotta ki a cookie-k elhelyezésével kapcsolatos új iránymutatását.²⁴ A dokumentum már csak azért is figyelemre méltó, mert korábban (2011. december 13-i ajánlásában) az ICO a 29-es Munkacsoport megközelítéséhez hasonlóan szintén „kifejezett” hozzájárulást követelt meg a cookie-k elhelyezésének előfeltételeként - az iparági szereplők aggályait meghallgatva azonban némileg finomított gyakorlatán, és most bizonyos esetekben már elfogadhatónak tartja a „vélelmezett” hozzájárulás használatát (fenntartva ugyanakkor, hogy a kifejezett hozzájárulás megfelelőségi szempontból helyénvalóbb). Hatósági gyakorlatban ritka az ilyen rugalmas, az iparági gyakorlatot is figyelembe vevő megközelítés, illetve az, hogy egy hatóság a gyakorlati szempontokra tekintettel felülvizsgálja korábbi álláspontját - „a süti morzsálódik”, kommentálta ironikusan a módosított iránymutatás kibocsátását a Law-Now jogi hírlevél.²⁵ Az ICO 50 céget kérdezett meg cookie megfelelőségi programjuk megvalósításáról, és a beérkezett válaszok alapján formál véleményt a kérdésben.

Az ICO szerint a hozzájárulás módjának megválasztása alapvetően a cookie céljától, így a magánszférába való beavatkozás mértékétől függ. Az ICO honlapja maga is előremutatónan használja mind a kifejezett hozzájárulást, mind a vélelmezett hozzájárulást (pl.: cookie-k elhelyezésére vonatkozó figyelmeztetés egy YouTube oldalra mutató link esetén). Az ICO az adatvédelmi szempontból kevésbé aggályos, elemzésekre szolgáló (*analytics*) cookie-k használatával kapcsolatban például megengedi a vélelmezett hozzájárulás alkalmazását, ez azonban ebben az esetben is önkéntes kell legyen, specifikus adatkezelési célt lefedve, megfelelő tájékoztatáson alapulva. A vélelmezett hozzájárulás is valamiféle tevékenységet feltételez a

²⁴ Hozzáférhető innen:

http://www.ico.gov.uk/for_organisations/privacy_and_electronic_communications/the_guide/cookies.aspx

²⁵ How The Cookie Crumbles: ICO Issues Last-Minute Amended Cookie Law Guidance 06 June 2012 <http://www.law-now.com>

felhasználó részéről, például egy oldal felkeresése, egy gombra klikkelés, vagy oldalak között való mozgás.

A „vélelmezett hozzájárulás” alkalmazása csak a felhasználók teljes körű tájékoztatása mellett lehetséges - kérdés azonban, hogy ez miként valósítható meg. Az ICO álláspontja szerint nem lehet például arra hagyatkozni, hogy a felhasználók olvasták a honlap üzemeltetőjének esetleg nehezen érthető vagy nehezen megtalálható adatvédelmi szabályzatát.

A tájékoztatás megfogalmazása során figyelemmel kell lenni az oldal célközönségére és a tájékoztatással kapcsolatos elvárásaikra (pl.: egy IT oldal látogatói vélhetően jobban értnek a cookie-khoz). A tájékoztatás megfogalmazásával kapcsolatban az ICO például a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara angol tagozatának („ICC UK”) iránymutatását²⁶ ajánlja. Az ICC UK iránymutatása 2012. április 2-án került kibocsátásra, és segítséget nyújt a weboldalak működtetőinek a cookie-k besorolásában, a tájékozott hozzájárulás megfelelő beszerzésében, mintatájékoztatók elkészítésében.

A fentiekén túlmenően az ICO iránymutatása konkrét gyakorlati példákon keresztül ismerteti a hozzájárulás beszerzésének legjobb módját (pl.: online banki szolgáltatások, online újságok, alkalmazás-letöltések).

Az ICO azt is rögzíti, hogy elméletileg a hozzájárulás több weboldalra is kiterjedhet, feltéve, ha a felhasználót megfelelően tájékoztatták a weboldalak pontos köréről.

Az ICO új iránymutatása tehát összességében több rugalmasságot biztosít az adatkezelők számára, valamint a gyakorlatban is használható lehet más európai országok adatvédelmi hatóságai és (tagállami gyakorlati útmutatók hiányában) adatkezelői számára, azonban az ICO is adós még a konkrét megoldások, ajánlások bevezetésével.

Érdemes megemlíteni, hogy a Módosított e-Privacy Irányelv angliai implementációjakor az ICO elismerte, hogy a korábbi gyakorlattól való eltérő szabályozásnak való jogi megfelelés biztosítása nehézségekbe ütközhet az adatkezelők számára, így egy éves „türelmi időt” adott az új szabályoknak való megfeleléshez. A „türelmi idő” meghatározása gyakorlati szempontból nagyon hasznos lehet: elképzelhető például, hogy több adatkezelőnek is le kell cserélnie, vagy módosítania kell a honlap üzemeltetésével kapcsolatban használt szoftvereit, és ez jelentős időt és erőforrást (anyagi, emberi) vehet igénybe. Magyarországon nem volt hasonló türelmi idő - a jövőben hasonló szabályozási változások esetén ugyanakkor érdemes lehet megfontolni ezt a gyakorlatot, mert a hatóságok rugalmassága hatékonyabbá teheti az új

---

²⁶ http://www.international-chamber.co.uk/components/com_wordpress/wp/wp-content/uploads/2012/0

adatvédelmi jogszabályok, iránymutatások tényleges megvalósítását. (Hollandiában például 2012. május 8-án fogadták el az új szabályokat, a hatálybalépés tervezett időpontja pedig eredetileg az év vége lett volna, ezzel biztosítva felkészülési időt a piaci szereplők, és a végrehajtó hatóság (OPTA) számára. A türelmi idő sajnos végül nem valósult meg, a jogszabály 2012. május 25-én hatályba lépett.)

Az ICO által biztosított türelmi idő 2012. május 26-án járt le, a hatóság ugyanakkor azt is több nyilvános fórumon elmondta: a szabályok végrehajtása „pragmatikus és realiztikus” lesz, és a végrehajtás ellenőrzése sem prioritás egyelőre az ICO számára. Kérdés az is, hogy a cookie-kra vonatkozó adatvédelmi szabályok megszegése megfelelő jogalap-e a legsúlyosabb szankció, a bírság kiszabására. Az ICO szerint ennek a valószínűsége csekély - Angliában az adatvédelmi bírság maximális összege 500.000 GBP. Kérdés ugyanakkor, meddig tart az ICO „türelme” - az angol cégek még mindig késlekednek az új szabályoknak való megfelelés biztosításával, az ICO-hoz mostanra már 486 panasz érkezett ezzel kapcsolatban, és vizsgálói számát emiatt 60%-al (37 főre) emelte, így szigorítás várható.

3.2 A CNIL gyakorlata

A CNIL 2011. november 2-i iránymutatásában határozott meg részletszabályokat a hozzájárulás módjáról. A 29-es Munkacsoporthoz hasonlóan a CNIL is az opt-in megközelítést követi: a hozzájárulás módja lehet például a weboldal tetején levő banner, a weboldalon magán megjelenő hozzájárulás, tick-box. A szabályok meghatározzák a cookie fogalmát, valamint az idegen cookie-kkal és a böngésző-beállításokkal kapcsolatos ajánlásokat.

A CNIL rögzíti, hogy noha a legtöbb böngésző - Firefox, Internet Explorer, Safari vagy Chrome - beállítási módosíthatók annak érdekében, hogy a felhasználó minden egyes cookie-hoz hozzájárulását adja, ez a gyakorlatban több kérdést is felvet. A böngészők például nem nyújtanak teljes körű és közérthető információt a cookie-ról, és a weboldalak sem teszik lehetővé minden esetben a felhasználó böngészője beállításainak megfelelő ellenőrzését. A CNIL által meghatározott feltételek szigorúbbak a vonatkozó francia jogszabály előírásainál, melyek elvileg lehetővé tették a hozzájárulás böngésző-beállítás útján való megadását is.

A CNIL 2012. május 1-i iránymutatása szerint az elemzésekre szolgáló (*analytics*) cookie-k használatához a következő feltételek fennállása esetén nem szükséges előzetes hozzájárulás:

- (i) a felhasználók egyértelmű tájékoztatást kapnak a cookie-k használatáról (pl.: a honlapról linken keresztül);
- (ii) a felhasználók joga az adatkezelésről való tájékoztatáshoz nem korlátozott;

- (iii) ha a böngésző beállításai nem engedik, cookie nem alkalmazható;
- (iv) a cookie segítségével gyűjtött információ alapján nem azonosítható / követhető az érintett személy;
- (v) geolokációs azonosítás az IP cím alapján megengedett, de csak város szerint, és a geolokációt követően az IP címeket törölni vagy anonimizálni kell; és
- (vi) a cookie élettartama és a gyűjtött információ tárolási ideje nem lehet hosszabb, mint hat hónap.

A CNIL rögzíti továbbá, hogy jogszerű a weboldalak igénye a felhasználók nyomonkövetésére, például navigációs problémák diagnosztizálása, vagy a felhasználók által kifejezetten lehívott tartalmak kiemelése érdekében. Az ajánlás a cookie hozzájáruló nyilatkozat szövegezésével kapcsolatban is tartalmaz javaslatot.

A CNIL gyakorlata szerint nem szükséges továbbá hozzájárulás, például a „kosarak” vagy a „nyelvbeállítások” használatával kapcsolatos cookie-k elhelyezéséhez.

Franciaországban szabályszegés esetén az adatvédelmi bírság maximális összege egyébként 300.000 EUR.

4. Az USA gyakorlata

Az USA-ban a cookie-k elhelyezésének kérdése inkább fogyasztóvédelmi, mind adatvédelmi jellegű, bár a két jogterület egyre inkább szorosan összefügg.

A Facebook ellen nemrég 15 milliárd USD összegű keresetet nyújtottak be Kaliforniában. A per tárgya, hogy a Facebook állítólagosan nyomonkövető cookie-kat használt a felhasználók viselkedésének nyomonkövetésére, hozzájárulásuk nélkül még azt követően is, hogy kijelentkeztek az oldalról. (A nyomonkövető cookie lehetővé teszi a felhasználó IP címének, az egyes weboldalakon töltött idejének, dokumentum-kezelésének - megnyitás, nyomtatás, továbbküldés - megfigyelését.) 2011 szeptemberében a Facebook módosította adatvédelmi szabályzatát azzal a tájékoztatással, hogy a Facebook nyomonkövető cookie-kat használ, és a felhasználók törölhetik a cookie-kat a böngésző beállításával (de ez hatással lehet a Facebook használhatóságára). Az USA-ban ez a gyakorlat egyelőre jogszerű, az adatkezelőkön múlik, hogyan teszik lehetővé a cookie-k törlését / kikapcsolását.

A cookie-k által felvetett jogi kérdésekben illetékes Szövetségi Kereskedelmi Hivatal (*Federal Trade Commission*, „FTC”) a böngészők „Do Not Track” funkcióját tekinti legjobb gyakorlatnak. Számos weboldal azonban még nem ismeri fel ezt a beállítást - az ezzel kapcsolatos technikai megoldások bevezetése azonban marketingeszköznek sem rossz, a nagyobb szolgáltatók közül legutóbb például a Twitter jelentette be, hogy ennek megfelelően módosította gyakorlatát, a böngészőprogramok közül a Mozilla Corp. Firefox-a volt az első, utána az Internet Explorer, majd az Apple Mountain Lion-ja, és a Google Chrome is hasonló lépésre készül. Ez az

úgynevezett „Privacy by Design”, a beépített adatvédelem, amely új adatvédelmi alapelvként jelenik meg az EU jelenleg megvitatás alatt álló adatvédelmi szabályozásában. (A 29-es Munkacsoport már 1999-ben vizsgálta a „beépített privacy” lehetőségét:²⁷ 1/99. számú ajánlásában rögzítette, hogy a hardver- és szoftvertermékek alapértelmezett beállításai nem gyűjthetnek, tárolhatnak vagy továbbíthatnak felhasználói adatokat, valamint megfelelő információt kell nyújtaniuk az általuk gyűjthető, tárolható, vagy továbbítható adatok köréről és az adatkezelés céljáról. Az adatkezeléssel kapcsolatos felhasználói nyilatkozatok könnyen, felhasználóbarát-módon módosíthatóknak vagy megtagadhatóknak, az adatoknak pedig törölhetőnek kell lenniük.)

Az FTC az adatvédelem fogyasztóvédelmi vonatkozásait vizsgáló anyagában a felhasználók személyes adatai gyűjtésével kapcsolatban a következő alapelvek figyelembevételét ajánlja:

- (1) fogyasztói személyes adatok védelmének beépítése a napi üzletmenetbe;
- (2) egyszerűbb választási lehetőség a fogyasztók számára az adatgyűjtés során;
- (3) az adatkezelők adatvédelmi gyakorlatának jobb átláthatósága.²⁸

A cookie-k használatával kapcsolatos vizsgálatai keretében 2011. november 8-án az FTC bejelentette, hogy a ScanScout nevű online szolgáltató a vele kapcsolatban indított eljárás során megegyezett a hatósággal²⁹ a megtévesztően használt, a fogyasztók online viselkedését nyomon követő, úgynevezett super cookie-k (zombi cookie-k néven is emlegetett) használatával kapcsolatban. Az FTC szerint a ScanScout megtévesztően állította, hogy a felhasználók böngészőjük beállításai segítségével leiratkozhatnak a célzott hirdetésekről, mert a ScanScout által használt cookie-k valójában nem blokkolhatók a böngészők segítségével. A hatósággal való megegyezés keretében az FTC (i) megtiltotta a ScanScoutnak a fogyasztók megtévesztését az adatgyűjtés körével és a fogyasztók nyomonkövetésével kapcsolatban; (ii) olyan eljárásrend bevezetésére kötelezte a ScanScoutot, melynek segítségével a felhasználók megakadályozhatják személyes adataik gyűjtését, böngészőjük harmadik fél hirdetői adatgyűjtő oldalaira való átirányítását, és újonnan gyűjtött adataik korábbi adatokkal való összekapcsolását. A felhasználó preferenciái öt évig hatályban kell maradjanak. Az FTC továbbá kötelezte a ScanScoutot, hogy tájékoztassa fogyasztóit online viselkedésük nyomon követéséről, a fogyasztók hatályos preferenciáiról, a preferencia fenntartásával kapcsolatos teendőkről, és arról, hogy opt-out esetén a ScanScout nem gyűjt több adatot a felhasználók viselkedéséről. A fogyasztók preferenciáikat egy, közvetlenül a targetált hirdetésnél megjelenő linkről érhetik el. A ScanScout a megtett intézkedésekről rendszeresen tájékoztatni köteles az FTC-t, valamint tájékoztatni a vonatkozó feladatokról az adott gyakorlat megvalósításában részt vevő személyeket. A megegyezés hatálya 20 év, megsértése esetén a ScanScout 16.000 USD bírsággal szankcionálható. A ScanScout-FTC megegyezés tartalma az EU-s gyakorlat számára azért lehet iránymutató, mert a sokszor absztrakt EU-s szabályokkal ellentétben ténylegesen tükrözi, hogy

²⁷ Recommendation 1/99 on Invisible and Automatic Processing of Personal Data on the Internet Performed by Software and Hardware, 23 February 1999, WP 17

²⁸ Protecting Consumer Privacy in an Era of Rapid Change <http://ftc.gov/os/2012/03/120326privacyreport.pdf>

²⁹ <http://www.ftc.gov/opa/2011/11/scanscout.shtm>

egy fogyasztóvédelmi / adatvédelmi hatóságnak pontosan milyen elvárásai vannak a cookie-k használatával, illetve az ezzel kapcsolatos jogsértés csökkentésével és helyrehozatalával kapcsolatban, és ezzel konkrét segítséget jelenthet más adatkezelők számára is a jogi megfelelés biztosításához.

A nehezen eltávolítható, folyamatos nyomkövető zombi cookie-kkal kapcsolatos amerikai problémákra reagálva két képviselő Joe Barton and Edward Markey kérte az FTC-t, hogy általánosságban vizsgálja meg használatukat, mert alkalmazásuk tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósíthat meg. A Microsoft például - miután a Stanford University egy hallgatója felhívta a figyelmet a problémára - önként megszüntette a supercookie-k alkalmazását, a Hulu nevű szolgáltató ellen ugyanakkor jelenleg is csoportos per folyik zombi cookie-k használata miatt.³⁰

Az FTC legújabb, a cookie-k használatát is érintő kezdeményezése a még 2000-ben elfogadott online gyermekvédelmi törvény (*Children's Online Privacy Protection Act*) módosítása, oly módon, hogy hatálya kiterjedjen reklámhálózatokra, plug-in-ekre, valamint a weboldalakba és online szolgáltatásokba integrált szoftverekre (sőt, a Facebook által egyelőre vitatott módon, akár a „like” gombokra is - cookie-k közül pedig a tartós élettartamú cookie-kra (az EU-s megközelítéshez hasonlóan a műszaki célú cookie-kra nem).

5. Iparági kezdeményezések

5.1 Önszabályozás

Úgy tűnik, a cookie-k elhelyezésének szabályozásával kapcsolatos iparági kezdeményezések, javaslatok (különös tekintettel a hozzájárulás formájára) sajnos egyelőre nincsenek teljes összhangban a szabályozó hatóságok - különös tekintettel a 29-es Munkacsoport - megközelítésével, illetve a hatóságok részéről nem tapasztalni rugalmasságot, fogadókészséget ezekkel a kezdeményezésekkel kapcsolatban.

2011. december 8-án például az Interactive Advertising Bureau (IAB) Europe és a European Advertising Standards Alliance (EASA) „*Best Practice Recommendation on Online Behavioural Advertising*” elnevezéssel önszabályozást javasolt, a 29-es Munkacsoporttal is egyeztetve - a Munkacsoport azonban nem teljesen értett egyet a javaslattal, és figyelmeztette a cégeket, hogy ne fordítsanak anyagi erőforrásokat egy olyan iparági kezdeményezésben, ami a Munkacsoport véleménye szerint nincs összhangban a Módosított e-Privacy Irányelv rendelkezéseivel. A javasolt önszabályozás ugyanis olyan ikon használatát javasolta, amely jelzi a viselkedésalapú hirdetés használatát, egy, a <http://www.youronlinechoices.eu/> oldalra mutató linkkel. Az oldalon listázott szolgáltató cégek együttműködnek a weboldal üzemeltetővel, hogy

³⁰ Judge Allows 'Zombie Cookie' Suit Against Hulu to Proceed http://www.hollywoodreporter.com/thr-esq/judge-allows-zombie-cookie-suit-361775?goback=%2Egde_741477_member_146655928

információkat gyűjtsenek és használjanak az online viselkedés alapú reklámozáshoz. A felhasználók gombok segítségével testreszabhatják a számukra érkező online viselkedés alapú reklámok beállításait, akár az összes reklámszolgáltató ki-, illetve bekapcsolásával. Ezen túlmenően az oldalról a fogyasztók többet megtudhatnak az adott cégről és a viselkedés alapú reklám szolgáltatás beállításairól a felhasználó által használt böngészőn. A 29-es Munkacsoport az oldal működését számos kritikával illette: többek között megjegyezte, hogy a vonatkozó, 2/2010. számú véleménye nem ismeri el az ikonok használatát, az oldal nyelvezete nem közérthető, az ikon használata nem felel meg az előzetes tájékoztatás követelményének, és a használt adatvédelmi tájékoztatás általánosságban sem megfelelő, valamint az oldal koncepciója tulajdonképpen „opt-out”, ami ellentétes a Módosított e-Privacy Irányelvvel. A 29-es Munkacsoport ehelyett az ICO által is használt hozzájárulási formát javasolja, vagy „szellemképes” megoldást a hozzájárulás beszerzésére, valamint a cookie-k tiltását alapértelmezettként használt beállításokat.

A cookie-k használatával járó előnyök és a felhasználók magánszférájának védelmével kapcsolatos érdekek közötti összhang megteremtését célzó, figyelemreméltó iparági kezdeményezést tehát a 29-es Munkacsoport jogi szempontból egyelőre sajnós nem tartja megfelelőnek. Tekintettel azonban arra, hogy az iparági kezdeményezések a hivatalos hatósági állásfoglalásokhoz viszonyítva hatékonyabban juthatnak el mind a felhasználókhoz, mind az adatkezelőkhöz, az iparági szereplők és ajánlások megkerülhetetlenek a Módosított e-Privacy Irányelv cookie-kra vonatkozó szabályainak gyakorlati megvalósítása során, így előbb-utóbb kompromisszumra lehet szükség - bár egyelőre úgy tűnik, a szabályozási oldal megközelítése nem puhul. (Hasonló ajánlás még az Interactive Advertising Bureau magatartási kódexe³¹, amely széles körű információadási kötelezettséget ír elő, de szintén nem opt-in, hanem opt-out megközelítést alkalmaz. Svédországban pedig a European Trade Association of the Digital and Interactive Marketing Industry svéd szekciója önszabályozási bizottságot alakított a cookie-k használatával kapcsolatos „legjobb gyakorlatok” kialakítása érdekében.)

5.2 Felvilágosító kampányok, az adatvédelmi tudatosság növelése

Amint az már említésre került, a felhasználók adatvédelmi tudatossága a cookie-k tekintetében különösen alacsony: ezen segíthetnek az iparági szereplők felvilágosító kampányai, mint például az Online Trust Alliance „Why Your Browser Matters” nevű programja. A Foviance tanácsadó cég korábban hivatkozott felmérése szerint a fogyasztók 90%-a bizalmatlan a cookie-kkal szemben³² - ennek az oka vélhetően a hiányos tájékoztatás is, így ennek javítása mindenképpen iparági és hatósági feladat. A

³¹ <http://www.iab.net/media/file/ven-principles-07-01-09.pdf>

³² UK: ICO says update on e-Privacy Directive will be issued in late 2011
<http://www.dataguidance.com/news.asp?id=1630>

felhasználóknak fel kell ismerni, hogy az általuk használt szoftverek (pl.: böngészőprogramok, alkalmazások, közösségi oldal funkciók) és hardverek (pl.: okostelefonok) technikai szintje lehetővé teszi, hogy készítőik - nem feltétlenül rossz szándékkal - személyes adatokat gyűjtsenek rajtuk keresztül és az adatok összekapcsolásra kerülhetnek egymással. A „megosztás” vagy „hozzájárulás” gombok átgondolatlan használata mind a felhasználó, mind harmadik (pl.: a felhasználó címlistájában szereplő) személyek személyes adatainak nem kívánt megosztásához vezethet. Az adatvédelmi tudatosság növekedése eredményeképpen például a „Do Not Track” kezdeményezésben való részvétel hasonlóképpen elterjedhet, mint a direkt marketing üzeneteket fogadni nem kívánó személyeket tartalmazó „Robinson-listákon” való szereplés. Ez pedig hosszútávon a célzott hirdetések eljuttatásának gyakorlatát is befolyásolhatja: egyre kevésbé a hirdetőik fogják meghatározni, milyen hirdetéseket juttatnak célba, hanem egyre inkább a felhasználók fogják megválasztani, milyen hirdetéseket kívánnak fogadni. Az egyes hatósági ajánlások ugyan nem rögzítik kifejezetten, hogy az EU-n kívüli szolgáltatók EU állampolgárokat célzó honlapjai tekintetében alkalmazandók-e a cookie-szabályok (ez az adott EU tagállam vonatkozó jogszabályainak területi hatályától függ) de az EU-n kívüli szolgáltatók számíthatnak arra, hogy az új szabályozás ismertségének növekedése következtében európai fogyasztók is tudatosabbak lesznek a cookie-k fogadása tekintetében (azaz elvárják a tájékoztatást és a választási lehetőséget).

5.3 A böngészők gyártóinak szerepe

Fontos továbbá, hogy a böngészőknek a gyártói is folyamatosan egyeztessenek a reklámhálózat-szolgáltatókkal, és megtalálják az adatvédelmi hatóságok és a 29-es Munkacsoport számára is megfelelő technikai megoldásokat a hozzájárulás biztosítására. A 29-es Munkacsoport 2011. december 22. óta aktívan részt vesz a World Wide Web Konzorcium munkájában (W3C) mégpedig azért, hogy egységesítsék a technológiát és a „Do Not Track” tartalmát. (A Digital Advertising Alliance „Do-Not-Track” rendszere fontos előrelépést jelent az USA-ban a felhasználók magánszférája védelmének szempontjából, de a szigorú EU-s szabályozásnak nem felel meg.)

III. Gyakorlati tanácsok

1. Általános vélemények

A Módosított e-Privacy Irányelv által a cookie-k elhelyezésével kapcsolatban bevezetett új szabályok gyakorlati megvalósításával kapcsolatos próbálkozásokat figyelve azt mindenképpen kijelenthetjük, hogy az utóbbi években új adatvédelmi szabályozás még nem váltott ki ekkora visszhangot az érintett területek (jog, marketing, IT) képviselői körében.

A 29-es Munkacsoport által kibocsátott vélemények egyszerre jelentenek előrelépést (a 04/2012. számú vélemény előtt például nem volt még olyan jogi dokumentum, ami EU-s szinten ennyire közérthetően tartalmazta volna az egyes cookie-k bemutatását), ugyanakkor még mindig hiányzik a konkrét iránymutatás a hozzájárulás beszerzésének módjával kapcsolatban, és a tagállami adatvédelmi hatóságok gyakorlata is eltér ebben a tekintetben. A legjobb megoldás egy EU-szerte irányadó előírás lenne. Az illetékes hatóságok is nehéz helyzetben vannak, mert egyaránt figyelembe kell venniük az iparág érdekeit, de a felhasználók személyes adatainak védelmét is. A két érdek közötti egyensúlyozás nem egyértelmű iránymutatásokat eredményez, amik csak nehezítik a szabályok gyakorlati alkalmazását.

Jogos az az iparági kritikai is, hogy a Módosított e-Privacy Irányelvnek a cookie-k elhelyezésére vonatkozó szabályai valóban nem minden esetben életszerűek. Megállapítható azonban, hogy az iparági szereplők, az egyes adatvédelmi hatóságok, és persze a 29-es Munkacsoport véleményei hasznos vitát indítottak: a cookie-k alkalmazásának elterjedését adatvédelmi, fogyasztóvédelmi és technikai szempontból egyaránt figyelemmel kell kísérni. Ahogyan legtöbbször, a nehezen végrehajtható jogszabályok helyett hatékonyabb lehet a felhasználók tudatosságának növelése, vagyis megismertetésük a cookie-k működésével - ebben fontos szerepe lehet az iparági önszabályozási kezdeményezéseknek és a hatóságokkal közös felvilágosító kampányoknak egyaránt. A cookie-k jogi szabályozásával kapcsolatos dilemmát a legjobban Detrekői Zsuzsa fogalmazta meg a témával kapcsolatos előadásában: *„Az ingyenes tartalomszolgáltatások és online szolgáltatások egyetlen működő üzleti modellje a reklámbevételeken alapul. Az online reklámozás fenntarthatósága tehát alapvető fontosságú a fogyasztók számára valós előnyöket jelentő szolgáltatások működtetéséhez. Az online reklámozás és az internetes szolgáltatások kényelmes használhatóságának és az internet gazdaság innovációjának biztosításához elengedhetetlen a cookie-k alkalmazása. A szabályozás rossz végrehajtása ugyanis gátolhatja az innovációt - az innováció előfeltétele azonban a tartalomszolgáltatásokból szerzett reklámbevétel.”*³³

A szabályozás tényleges hatása persze az elkövetkező években mutatkozik majd meg: ahogy mindig, a legfontosabb megtalálni az egyensúlyt a magánszféra védelme és az iparági elvárások között. Az biztos, hogy az új szabályok hatályban vannak, a hatóságok megközelítése egyelőre nem puhul, így az iparágnak meg kell találni a megfelelő és kreatív megoldásokat a jogi megfelelés biztosítása érdekében.

2. Milyen konkrét lépéseket lehet tenni a megfelelés vizsgálatá érdekében?

Az európai adatvédelmi szabályozás hozzájárulás-központú megközelítéséből következően cookie-k használata esetén jogi szempontból a jelenlegi legjobb gyakorlat egyelőre a kifejezett, előzetes, tájékozott hozzájárulás beszerzése. (Kivéve, ha a cookie elhelyezéséhez nem szükséges előzetes hozzájárulás a 29-es Munkacsoport 04/2012. számú véleménye alapján.)

---

³³ Dr. Detrekői Zsuzsa 2012. március 14-én a Jogi Fórum konferenciáján elhangzott "Társszabályozás, önszabályozás, reklám" című előadása.

Fontos megfelelni a 29-es Munkacsoport által meghatározott részletszabályoknak is, különös tekintettel a felhasználók irányába teljesítendő tájékoztatási kötelezettségekre.

Az iparági testületek például ikon formájában tartják elképzelhetőnek a hozzájárulás-kérését, linkekkel a tényleges adatkezelési információt tartalmazó oldalakra. A 29-es Munkacsoport véleménye alapján az internet-böngésző beállításainak megválasztásával adott „hozzájárulás” egyelőre jogi szempontból nem működőképes. A hozzájárulás formájával kapcsolatban pedig az iparág előbb-utóbb várhatóan meg fogja találni azokat a technikai megoldásokat, amely a legkevésbé rontja a weboldal-ok felhasználóinak élményét (pl.: az ún. Browser fingerprinting). A weboldal megjelenésének jelentős megzavarása nélkül a hozzájárulás egyelőre megadható például a weboldal láblécében, a weboldal fejlécében, „szellemképes” megjelenítésben, pop-up megjelenítésével, tick-box (jelölőnégyzet) elfogadásával, a weboldal specifikus funkcióhoz kapcsolódó beállításai elfogadásával stb.), vagy egy, jól látható link által elérhető adatvédelmi szabályzat elfogadásával. (Persze a gyakorlatban itt is lehetnek nehézségek, például ha a pop-up ablak felugrását blokkolja a felhasználó böngészője.). Fontos, hogy a felhasználó mindig jogosult legyen megtagadni a cookie-k elhelyezéséhez való hozzájárulást, még akkor is, ha ezáltal a weboldal nem használható rendeltetészerűen - célszerű lehet ebből a célból a weboldal-nak egy egyszerű, „dummy” változatát elkészíteni.

A Módosított e-Privacy Irányelv és az azt implementáló helyi jogszabályok cookie-k elhelyezésére vonatkozó szabályainak való megfelelés biztosítása érdekében a weboldalak üzemeltetőinek és az egyéb érintett feleknek (pl.: reklámszolgáltatók) „cookie audit”³⁴ keretében elsősorban a következőket kellene tenniük:

- Megvizsgálni, hogy az általuk üzemeltetett weboldalak milyen cookie-kat használnak, milyen célból, és pontosan milyen technikával.
- Felmérni, hogy a cookie-k felhasználásával milyen személyes adatokat kezelnek.
- Ellenőrizni, hogy kapcsolódik-e további adatkezelés (pl.: adatok összekapcsolása) a cookie-k használatához?
- Nyomon követni, hogy történik-e adattovábbítás harmadik személyek részére (idegen cookie-k) és ha igen, milyen célból?
- Ha szükséges, biztosítani kell a felhasználók számára a cookie-k elhelyezéséhez való előzetes, tájékozott hozzájárulás lehetőségét.
- A cookie-k használatával kapcsolatban meg kell fogalmazni a megfelelő szöveget az adatkezelési tájékoztatókba és adatvédelmi szabályzatokba (adatkezelési célok, a böngésző megfelelő beállítása, összekapcsolás, adattovábbítás, egyéb technikai magyarázatok).
- Érdemes lehet a cookie-kra vonatkozó szabályzatot elválasztani a „fő” adatvédelmi szabályzattól (link, formátum, pozicionálás).

---

³⁴ Az audit menetéről ásd még: **Take on the Cookie Monster: Don't be caught out by 26 May weboldal compliance deadline** <http://www.law-now.com/law-now/takeonthecookiemonstermay2012.htm>

- Meg kell vizsgálni, hogy szükséges-e módosítani a harmadik felekkel kötött szerződéseket (pl.: reklámozási szerződések), hogy azok egyértelműen tükrözzék a cookie-k elhelyezésével kapcsolatos felelősségmegosztást, a tájékoztatási kötelezettséget és az ellenőrzési jogot.
- Ellenőrizni, hogy a cookie-k elhelyezésével és a viselkedésalapú online reklámokkal kapcsolatban vannak-e bejelentési kötelezettségek az adatvédelmi nyilvántartásba.
- Fontos tudni, hogy az adatvédelmi szabályzat cookie-kat érintő módosítása esetén ismételten szükség lehet a felhasználók hozzájárulására.
- Ajánlott megvizsgálni a cookie-kon keresztül gyűjtött személyes adatok tekintetében alkalmazott adatbiztonsági intézkedéseket.
- Javasolt ellenőrizni, hogy működnek-e a megfelelő eljárások az adatkezelőnél a felhasználóktól érkező kérések (hirdetésekről való leiratkozás, információkérés az adatkezelésről, adathelyesbítés, adattörlés stb.) kezelésére.

A szerző ügyvéd, a CMS Cameron McKenna LLP budapesti irodájának munkatársa. A cookie-kra vonatkozó új szabályozás elfogadása óta több nemzetközi vállalat számára is adott már jogi tanácsot a website-ok megfelelő kialakításával, a cookie-k elhelyezését engedélyező nyilatkozat formájával és a cookie-k használatát ismertető adatvédelmi szabályzatok elkészítésével kapcsolatban. Az írással kapcsolatos kérdéseket, észrevételeket a marton.domokos@cms-cmck.com vagy a marton.domokos@gmail.com címre várja.